

บทที่ 4

รูปแบบและวิธีการในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

4.1 รูปแบบต่างๆ ที่อาจใช้ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

ประเด็นหลักในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจแบ่งออกได้เป็น 6 ประการดังต่อไปนี้¹

1) การปฏิรูปกฎหมาย จำเป็นจะต้องทบทวนกฎหมายบางฉบับเพื่อให้ภาคเอกชนเข้ามา มีบทบาทในธุรกิจซึ่งเดิมผูกขาดโดยรัฐวิสาหกิจ จะต้องออกกฎหมายใหม่เพื่อการจัดโครงสร้าง กำกับดูแลรัฐวิสาหกิจ และสร้างความโปร่งใสในกระบวนการเพิ่มบทบาทของภาคเอกชนที่มี ประสิทธิภาพ

2) การปฏิรูปองค์กรกำกับดูแล จัดตั้งองค์กรอิสระขึ้นเพื่อกำกับดูแลขึ้นใหม่ให้เกิดการ แข่งขันที่เป็นธรรมและเสรีในแต่ละสาขาธุรกิจ ลดการผูกขาด สร้างความโปร่งใสในการกำหนด ราคาและการประกอบการซึ่งเป็นที่ยอมรับของประชาชน

3) การลดบทบาทของภาครัฐ สร้างความโปร่งใสในทุกขั้นตอน ตั้งแต่การโอน การ ขาย การให้เช่าสินทรัพย์และการดำเนินงานให้แก่ภาคเอกชน

4) การเข้าประกอบการของผู้ประกอบการรายใหม่ ส่งเสริมการเพิ่มบทบาทภาคเอกชน ในสาขาที่รัฐเคยมีบทบาทสำคัญเพื่อก่อให้เกิดประสิทธิภาพและความโปร่งใส

5) นำวิธีปฏิบัติที่ดีตามมาตรฐานสากลมาใช้ ในกรณีของรัฐวิสาหกิจที่ยังคงเป็น หน่วยงานของรัฐ ควรนำวิธีการดังกล่าวมาใช้ในการบริหารจัดการและสร้างความเชื่อถือให้กับ องค์กร

6) การกำกับและวัดผลการดำเนินการ สำหรับโครงการปฏิรูปและดำเนินงานของ รัฐวิสาหกิจและรัฐวิสาหกิจที่แปรรูปแล้ว ระบบการวัดผลการดำเนินงานสำหรับรัฐวิสาหกิจจะเป็น การเปิดเผยข้อมูลที่ชัดเจนให้แก่ประชาชน

การแปรรูปรัฐวิสาหกิจอาจกระทำได้หลายรูปแบบแต่รูปแบบมีผลกระทบทาง เศรษฐกิจและการเมืองแตกต่างกันไป รูปแบบที่นิยมใช้ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ 8 รูปแบบ คือ

¹ นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2548). การแปรรูปรัฐวิสาหกิจไทย. หน้า 28-32.

- 1) การเปิดโอกาสให้เอกชนเข้ามาดำเนินการในกิจการซึ่งเดิมรัฐทำแต่เพียงผู้เดียว
- 2) การร่วมทุนกับเอกชน คือ การที่รัฐวิสาหกิจเข้าร่วมหุ้นกับเอกชนดำเนินการหรือโครงการใดโครงการหนึ่ง
- 3) การทำสัญญาว่าจ้างเอกชนมาดำเนินงาน คือ การโอนภาระหน้าที่และความรับผิดชอบในการดำเนินกิจกรรมอย่างใดอย่างหนึ่งของรัฐวิสาหกิจไปให้เอกชนภายใต้เงื่อนไขสัญญา ซึ่งสามารถจะกำหนดขอบเขตของสัญญาในรูปแบบต่าง ๆ ได้
- 4) การทำสัญญาให้เอกชนเช่าดำเนินการ เอกชนจะเป็นผู้เช่าดำเนินการในโครงการของรัฐและจ่ายเงินให้รัฐบาลตามสัดส่วนที่ทำสัญญากัน โดยรายได้และกำไรของเอกชนขึ้นอยู่กับประสิทธิภาพของการบริหารงานทางการตลาด สำหรับอัตราค่าบริการนั้นรัฐยังคงเป็นผู้กำหนดและมีการกำหนดให้มีค่ากำประกันการลงทุนและบดทอนโทษสำหรับเอกชน โดยรัฐยังคงเป็นเจ้าของทรัพย์สินแต่ภาระการจัดการดำเนินงานและการลงทุนเป็นของภาคเอกชน เช่น การทำเรือแห่งประเทศไทย ที่ให้เอกชนเข้าประกอบการทำเรือพาณิชย์แหลมฉบัง หรือองค์การผลิตอาหารสำเร็จรูป (อสร.) ให้เอกชนเช่าโรงงานผลิตน้ำส้มสายชูและอาหารกระป๋อง
- 5) การให้สัมปทานภาคเอกชน รัฐจะให้สิทธิเอกชนเป็นผู้รับผิดชอบการลงทุน การจัดการและการปฏิบัติงานในทรัพย์สินที่รัฐให้สัมปทานเต็มที่ แต่เมื่อหมดอายุสัมปทานแล้ว ต้องโอนทรัพย์สินเหล่านั้นเป็นของรัฐหรือโอนทรัพย์สินให้รัฐทันที แต่ให้สิทธิเอกชนในการบริหารงานโครงการที่ได้รับสิทธิต่อไป ทั้งนี้ ภาคเอกชนจะได้รับค่าตอบแทนการให้บริการจากประชาชนผู้ใช้บริการโดยตรง ขณะที่รัฐจะเก็บค่าสิทธิหรือค่าส่วนแบ่งตามที่ได้ตกลงไว้ในสัญญาการให้สัมปทาน ซึ่งหากคุณภาพการบริหารไม่ดีหรือไม่เป็นไปตามที่ตกลงไว้ รัฐมีสิทธิยกเลิกสัญญาได้
- 6) การให้เอกชนลงทุนดำเนินการแต่รัฐรับซื้อผลผลิต วิธีนี้รัฐเปิดโอกาสให้เอกชนประมูลแข่งขันเพื่อดำเนินกิจกรรมของรัฐวิสาหกิจ โดยรัฐจะสนับสนุนให้เอกชนเป็นผู้ลงทุนในกิจกรรมนั้นเพื่อลดภาระการลงทุนของรัฐ และเมื่อเอกชนดำเนินการแล้วรัฐจะเป็นผู้รับซื้อผลผลิตจากภาคเอกชนนั้น เช่น กรณีการไฟฟ้าฝ่ายผลิตแห่งประเทศไทยให้เอกชนดำเนินการก่อสร้างโรงไฟฟ้าใหม่ในรูปแบบของ Independent Power Producer (IPP) แล้วขายไฟฟ้าที่ผลิตได้ให้การไฟฟ้าฯ เป็นต้น
- 7) การกระจายหุ้นให้แก่เอกชน การกระจายหุ้นให้แก่เอกชน คือ การโอนความเป็นเจ้าของจากรัฐวิสาหกิจไปให้เอกชน ซึ่งสามารถทำได้โดย
 - 1) การขายหุ้นให้สาธารณชนปกติจะรวมถึงการขายโดยตรงให้กับ พนักงานของรัฐวิสาหกิจนั้น ๆ ด้วย โดยผ่านตลาดหลักทรัพย์แห่งประเทศไทย

(2) การขายให้แก่เอกชน ได้แก่ การขายหุ้นหรืออาจจะเป็นสินทรัพย์ของกิจการหนึ่งให้กับสถาบันการเงินของเอกชนทั้งในหรือต่างประเทศหรืออาจขายให้แก่ผู้บริหารและพนักงาน เช่น บริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลชลบุรี จำกัด เป็นต้น

8) การยุบเลิกกิจการหรือการจำหน่ายกิจการ การยุบเลิกกิจการ คือการหยุดดำเนินการเป็นการถาวรเนื่องจากกิจการไม่สามารถดำเนินการต่อไปได้ หรือ เป็นกิจการที่รัฐหมดความจำเป็นในการดำเนินการและภาคเอกชนทำกิจการประเภทนี้ได้ดีกว่า เช่น การยุบเลิกโรงงานกระสอบป่าน การจำหน่ายหุ้นทั้งหมดของบริษัทอุตสาหกรรมน้ำตาลชลบุรี จำกัด

การพิจารณาว่ารูปแบบการแปรรูปรัฐวิสาหกิจแบบใดจะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมกับรัฐวิสาหกิจใดนั้นขึ้นอยู่กับความเข้าใจในปัญหาและอุปสรรคที่เกิดขึ้น รูปแบบการดำเนินการของรัฐวิสาหกิจ ลักษณะของตลาด ระยะเวลาในการดำเนินการ สภาพแวดล้อมทางการเมืองและเศรษฐกิจ เงื่อนไขทางกฎหมายของแต่ละประเภทรัฐวิสาหกิจ และวัตถุประสงค์ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ ดังนั้น การที่จะกำหนดว่ารูปแบบใดจะเป็นรูปแบบที่เหมาะสมที่สุดนั้น จึงขึ้นอยู่กับ การพิจารณาถึงประเด็นต่าง ๆ ข้างต้นเป็นสำคัญ ซึ่งประเด็นเหล่านี้จะเป็นตัวกำหนดถึงความสำเร็จหรือความล้มเหลวในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจด้วย

แม้ว่าการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนหรือการแปรรูปรัฐวิสาหกิจจะมีได้หลายรูปแบบและหลายแนวทาง แต่ต่างก็มุ่งเพื่อตอบสนองวัตถุประสงค์สำคัญ 2 ประการ คือ

(1) เพื่อเพิ่มประสิทธิภาพและคุณภาพในการให้บริการด้วยการเปิดให้มีการแข่งขันเสรีในธุรกิจนั้น ลดบทบาทของรัฐในกรณีที่เอกชนทำได้คืออยู่แล้วหรือการปรับปรุงรูปแบบวิธีการบริหารให้เป็นแบบเอกชน

(2) เพื่อลดการก่อกวนกับต่างประเทศและระดมทุนจากสาธารณชน ทั้งนี้ เนื่องจากการลงทุนในกิจการ โครงสร้างพื้นฐานมีขนาดการลงทุนสูงมากและรัฐบาลไม่สามารถรับภาระทางการเงินตามลำพังได้ต่อไป

4.2 เครื่องมือในทางกฎหมายที่ใช้ในการแปรรูปรัฐวิสาหกิจ

4.2.1 พระราชบัญญัติว่าด้วยการให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการในกิจการของรัฐ พ.ศ. 2535²

เป็นกฎหมายที่วางหลักเกณฑ์ในการให้สัมปทานหรือให้สิทธิแก่เอกชนหรือการร่วมทุนระหว่างรัฐกับเอกชนเพื่อให้มีแนวทางการปฏิบัติที่ชัดเจนกระบวนการดำเนินการ การกำกับ

² นันทวัฒน์ บรมานันท์. (2548). เล่มเดิม. หน้า 64-70.

ดูแลและติดตามผลอยู่ภายใต้คณะกรรมการที่มาจากผู้แทนหน่วยงานที่เกี่ยวข้องมิได้อยู่ในการพิจารณาของบุคคลผู้เดียวหรือหน่วยงานเดียวอีกต่อไป โดยมีหลักเกณฑ์สำคัญดังต่อไปนี้ คือ หน่วยงานเจ้าของโครงการที่ต้องการร่วมลงทุนกับเอกชนไม่ว่าด้วยวิธีใด หรือมอบให้เอกชนลงทุน แต่ฝ่ายเดียวโดยวิธีการอย่างใดอย่างหนึ่ง เช่น การอนุญาต การให้สัมปทาน การให้สิทธิหรือวิธีการอื่นใด จะต้องดำเนินการตามขั้นตอนต่างๆ ที่กฎหมายนี้กำหนด คือ

1) เสนอผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการโดยละเอียดตามประเด็นที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ (สศช.) กำหนดต่อกระทรวงเจ้าสังกัดในกรณีโครงการมีวงเงินหรือมีทรัพย์สินเกินห้าพันล้านบาท หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องว่าจ้างที่ปรึกษามาให้คำปรึกษา ซึ่งที่ปรึกษาจะต้องทำรายงานอีกฉบับตามรายละเอียดที่สำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติกำหนด และสาระสำคัญอื่น ๆ ซึ่งที่ปรึกษาเห็นสมควรเพื่อที่หน่วยงานเจ้าของโครงการจะได้ส่งรายงานนี้ไปยังส่วนราชการที่เกี่ยวข้องเพื่อใช้ประกอบการพิจารณา

2) เมื่อกระทรวงเจ้าสังกัดได้รับผลการศึกษาและวิเคราะห์โครงการจากหน่วยงานเจ้าของโครงการแล้วจะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(1) โครงการใหม่ ให้เสนอต่อสำนักงานคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติเพื่อพิจารณา หาก สศช. พิจารณาแล้วเห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอต่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาเพื่อความเห็นชอบในหลักการของโครงการ หาก สศช. ไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้แจ้งหน่วยงานเจ้าของโครงการ ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการไม่เห็นด้วยกับความเห็นของ สศช. ให้เสนอความเห็นหรือคำชี้แจงเพิ่มเติมต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินใจ โดยต้องแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ สศช. กำหนด และข้อมูลอื่นตามที่เจ้าของโครงการเห็นสมควร

(2) โครงการที่มีทรัพย์สินอยู่แล้ว ให้เสนอต่อกระทรวงการคลังเพื่อพิจารณาหากกระทรวงการคลังพิจารณาแล้วเห็นด้วยกับโครงการ ให้เสนอคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาให้ความเห็นชอบในหลักการของโครงการ แต่ถ้าหากกระทรวงการคลังไม่เห็นด้วยกับโครงการ ให้แจ้งหน่วยงานเจ้าของโครงการ ในกรณีที่หน่วยงานเจ้าของโครงการไม่เห็นด้วยกับความเห็นของกระทรวงการคลัง ให้เสนอความเห็นต่อรัฐมนตรีเจ้าสังกัดเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาตัดสินใจ โดยต้องแจ้งข้อมูลต่าง ๆ ตามที่ สศช. กำหนดและข้อมูลอื่นตามที่หน่วยงานเจ้าของโครงการเห็นสมควร

3) เมื่อคณะรัฐมนตรีให้ความเห็นชอบ หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องร่างประกาศเชิญชวนให้เอกชนเข้าร่วมงาน หรือร่างขอบเขตของโครงการและเงื่อนไขสำคัญที่จะต้องมีในสัญญาร่วมงานหรือดำเนินการ หน่วยงานเจ้าของโครงการแต่งตั้งคณะกรรมการขึ้นมาคณะหนึ่ง โดยประกอบด้วยบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด มีอำนาจหน้าที่ในการพิจารณาให้ความเห็นชอบร่างประกาศเชิญชวนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการ กำหนดหลักประกันของและหลักประกันสัญญาพิจารณาเลือกเอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการและพิจารณาดำเนินการอื่น ๆ ที่เกี่ยวข้องกับโครงการตามที่เหมาะสม

4) เมื่อหน่วยงานเจ้าของโครงการดำเนินการคัดเลือกเอกชนให้เข้าร่วมงานหรือดำเนินการโดยวิธีการประมูล แต่หากคณะกรรมการเห็นว่าไม่ควรใช้วิธีการประมูลและหน่วยงานเจ้าของโครงการก็เห็นชอบด้วย ให้รายงานต่อ สศช. และกระทรวงการคลัง ถ้าทั้งสองหน่วยงานเห็นพ้องด้วย ก็เสนอต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติ แต่ถ้าหน่วยงานเจ้าของโครงการไม่เห็นด้วยกับความเห็นของคณะกรรมการข้างต้น ให้ทำบันทึกความเห็นเสนอ สศช. และกระทรวงการคลังเพื่อประกอบการพิจารณา ถ้าสองหน่วยงานเห็นพ้องด้วยหรือมีความเห็นไม่ตรงกัน ให้ใช้วิธีคัดเลือกโดยวิธีประมูล

5) หน่วยงานเจ้าของโครงการเสนอให้คณะกรรมการคัดเลือกเอกชนเพื่อเข้าร่วมงานหรือดำเนินการตามที่มีผู้เสนอเข้ามา ในกรณีที่วงเงินหรือทรัพย์สินเกินกว่าห้าพันล้านบาท ที่ปรึกษาตามข้อ 1) จะต้องร่างขอบเขตของโครงการและทำความเข้าใจประเมินการคัดเลือกให้เอกชนเข้าร่วมงานหรือดำเนินการตามโครงการนั้นด้วย แต่เมื่อมีการประกาศเชิญชวนเพื่อดำเนินการใหม่ หากมีผู้เสนอเพียงรายเดียวหรือหลายราย แต่มีเพียงรายเดียวที่เสนอถูกต้องตามรายการในเอกสารตามที่กำหนดในกฎหมาย หากเห็นว่ารัฐจะได้ประโยชน์ หน่วยงานเจ้าของโครงการก็ดำเนินการต่อไปได้

6) คณะกรรมการมีหน้าที่เสนอผลการคัดเลือกพร้อมเหตุผลประเด็นที่เจรจาต่อรองเรื่องผลประโยชน์ของรัฐ ร่างสัญญา และเอกสารทั้งหมด ต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัด เพื่อเสนอให้คณะ รัฐมนตรีพิจารณาภายใน 90 วันนับจากวันที่คณะกรรมการตัดสิน หากคณะรัฐมนตรีไม่เห็นด้วยให้ส่งเรื่องคืนคณะกรรมการเพื่อพิจารณาทบทวนความเห็น เสร็จแล้วจึงนำผลการพิจารณาให้คณะรัฐมนตรีตัดสินชี้ขาด

7) ก่อนลงนามในสัญญา ต้องให้สำนักงานอัยการสูงสุดพิจารณาร่างสัญญาร่วมงานหรือดำเนินการก่อน

8) เมื่อลงนามในสัญญาแล้ว หน่วยงานเจ้าของโครงการต้องจัดตั้ง “ คณะกรรมการประสานงาน ” ประกอบด้วยบุคคลตามที่กฎหมายกำหนดทำหน้าที่ติดตามกำกับดูแลให้มีการดำเนินงานตามที่กำหนดไว้ในสัญญารายงานผลการดำเนินงาน ความคืบหน้า ปัญหาและแนวทางแก้ไขต่อรัฐมนตรีกระทรวงเจ้าสังกัดเพื่อทราบ โดยระยะเวลาที่จะต้องรายงานให้เป็นไปตามที่คณะกรรมการประสานงานกำหนด แต่ต้องไม่เกิน 6 เดือนต่อหนึ่งครั้งในกรณีที่หน่วยงานที่ได้ลงนามไปแล้ว ให้ผู้แทนกระทรวงการคลังที่อยู่ในคณะกรรมการประสานงานทำรายงานเสนอต่อรัฐมนตรีว่าการกระทรวงการคลังเพื่อเสนอคณะรัฐมนตรีต่อไป

4.2.2 ระเบียบสำนักนายกรัฐมนตรีว่าด้วยการจำหน่ายกิจการหรือหุ้นที่ส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของ พ.ศ. 2504

เป็นกฎหมายที่เตรียมความพร้อมในการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในกิจการของรัฐโดยวิธีการซื้อกิจการหรือหุ้นของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจซึ่งมีสาระสำคัญดังนี้ คือ การจำหน่ายกิจการหรือหุ้นของส่วนราชการหรือรัฐวิสาหกิจต้องได้รับอนุมัติในหลักการจากคณะรัฐมนตรีก่อนจึงจะดำเนินการต่าง ๆ ตามที่กำหนดไว้สำหรับการจำหน่ายได้ตามหลักเกณฑ์ดังต่อไปนี้

- 1) กิจการหรือหุ้นที่จำหน่ายมีมูลค่าตามงบบุคคลเกิน 5 แสนบาท
- 2) หุ้นที่จำหน่ายมีมูลค่าตามงบบุคคลไม่เกิน 5 แสนบาท แต่การจำหน่ายจะเป็นเหตุให้พ้นจากสภาพเป็นรัฐวิสาหกิจ หรือ
- 3) การจำหน่ายกิจการหรือหุ้นในกรณีที่กระทรวงเจ้าสังกัดเห็นว่าเป็นปัญหานโยบาย
- 4) ให้มีคณะกรรมการขึ้นชุดหนึ่ง ประกอบด้วยบุคคลตามที่กฎหมายกำหนด มีหน้าที่ให้ความเห็นในวิธีการจำหน่ายหุ้น โดยคำนึงถึงผลประโยชน์ของรัฐ ให้ความเห็นในเรื่องราคาที่จะจำหน่าย โดยคำนึงถึงความมั่นคง ฐานะการเงิน ประสิทธิภาพในการหากำไรและเวลาที่จะจำหน่ายและให้ความเห็นเรื่องอื่น ๆ แล้วแต่กรณี เมื่อคณะกรรมการดำเนินการเรียบร้อยแล้ว ให้เสนอต่อกระทรวงเจ้าสังกัดและกระทรวงการคลังตกลงกันประการใด ให้กระทรวงเจ้าสังกัดดำเนินการต่อไป
- 5) ในกรณีที่กระทรวงเจ้าสังกัดและกระทรวงการคลังตกลงกันไม่ได้หรือกรณีที่กิจการหรือหุ้นที่จะจำหน่ายมีมูลค่าตามงบบุคคลเกินกว่า 5 ล้านบาท หรือราคาที่จะจำหน่ายเกินกว่า 5 ล้านบาท ให้กระทรวงเจ้าสังกัดเสนอขอมติคณะรัฐมนตรี

4.2.3 ระเบียบกระทรวงการคลังว่าด้วยการจำหน่ายหุ้นและซื้อหุ้นของส่วนราชการ พ.ศ. 2523

ได้กำหนดหลักเกณฑ์ในการซื้อหุ้นและจำหน่ายหุ้นโดยส่วนราชการไว้ดังนี้

1) การซื้อหุ้นนิติบุคคล ให้ซื้อหุ้นที่มีลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่งดังต่อไปนี้

(1) หุ้นเพื่อดำรงสัดส่วนร้อยละ 70 ในกรณีที่มีเงินกู้ที่กระทรวงการคลังกำกับประกันค้างอยู่หรือมีเงินให้กู้ต่อ

(2) หุ้นเพิ่มทุนตามสิทธิในกรณีที่เป็นสิทธิที่ให้ผู้ถือหุ้นเดิม

(3) หุ้นนิติบุคคลที่รัฐบาลมีนโยบายให้ร่วมทุน

(4) หุ้นในนิติบุคคลที่ทำกิจการสาธารณูปโภคและสาธารณูปการ

(5) หุ้นในกิจการที่มีประโยชน์ต่อการพัฒนาประเทศและสอดคล้องกับแผนพัฒนาเศรษฐกิจและสังคมแห่งชาติ

2) การจำหน่ายหุ้นนิติบุคคล ต้องจำหน่ายเพื่อไปซื้อหุ้นนิติบุคคลอื่น และการจำหน่ายหุ้นนิติบุคคลให้จำหน่ายหุ้นที่มีลักษณะตามข้อใดข้อหนึ่ง ดังต่อไปนี้

(1) หุ้นที่รัฐบาลมีนโยบายให้จำหน่าย

(2) หุ้นซึ่งมีอัตราผลตอบแทนต่ำ

(3) หุ้นในกิจการซึ่งไม่มีผลต่อการพัฒนาประเทศ

การซื้อหุ้นนิติบุคคลและการจำหน่ายหุ้นนิติบุคคลที่กล่าวมาอยู่ในอำนาจรัฐมนตรีที่จะให้ความเห็นชอบ แต่ก็มีข้อยกเว้นในกรณีที่การจำหน่ายหุ้นบางกิจการต้องได้รับอนุมัติจากคณะรัฐมนตรีก่อน คือ

ก. หุ้นของกิจการซึ่งรัฐบาลถืออยู่แต่เพียงผู้เดียว หรือถือหุ้นแต่ผู้เดียว ยกเว้นผู้ก่อตั้งหรือถือหุ้นอยู่เกินร้อยละ 99.99 ของหุ้นทั้งสิ้น

ข. ทำให้สัดส่วนของหุ้นที่ถืออยู่ต่ำกว่าร้อยละ 75 ของหุ้นทั้งสิ้น

ค. ทำให้สัดส่วนของหุ้นที่ถืออยู่ต่ำกว่าร้อยละ 50 ของหุ้นทั้งสิ้น

ง. ทำให้สัดส่วนของหุ้นที่ถืออยู่ต่ำกว่าร้อยละ 25 ของหุ้นทั้งสิ้น

4.2.4 พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542 มีเหตุผลของความจำเป็นที่ประกาศใช้เพื่อเป็นเครื่องมือของรัฐเมื่อมีความจำเป็นต้องเปลี่ยนสถานะของรัฐวิสาหกิจจากรูปแบบเดิมที่เป็นรัฐวิสาหกิจประเภทองค์การของรัฐตามที่มีกฎหมายจัดตั้งขึ้นให้เป็นรูปแบบบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด แต่ยังคงมีสถานะเป็นรัฐวิสาหกิจประเภทหนึ่ง โดยมีการเปลี่ยนทุนจากรัฐวิสาหกิจ

เดิมเป็นทุนของบริษัทที่รัฐถือหุ้นทั้งหมด และยังคงมีอำนาจหน้าที่เช่นเดิมรวมทั้งให้พนักงานมีฐานะเป็นเช่นเดียวกับที่เคยเป็นพนักงานรัฐวิสาหกิจเดิม ทั้งนี้ เพื่อให้เกิดความคล่องตัวในการดำเนินการและเป็นพื้นฐานเบื้องต้นที่จะแปรรูปรัฐวิสาหกิจให้เป็นองค์กรธุรกิจอย่างเต็มรูปแบบให้กระทำได้โดยสะดวก เมื่อได้มีการเตรียมการในรายละเอียดเกี่ยวกับการแปรรูปรัฐวิสาหกิจเรียบร้อยแล้ว โดยการกระจายหุ้นที่รัฐถือไว้ให้แก่ภาคเอกชนได้เข้ามามีส่วนร่วมในการลงทุนและการบริหารจัดการในกิจการที่รัฐวิสาหกิจเดิมดำเนินการอยู่ได้ต่อไปในอนาคต

พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542 เป็นกฎหมายที่ใช้บังคับการเปลี่ยนรูปแบบองค์กรของรัฐ จากรัฐวิสาหกิจที่มีกฎหมายจัดตั้งเฉพาะให้มาอยู่ในรูปแบบของบริษัทจำกัดหรือบริษัทมหาชนจำกัด โดยผลของกฎหมาย (corporatization) ด้วยวิธีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้น โดยไม่ต้องไปดำเนินการตามกระบวนการปกติทั่วไปตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์หรือตามกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด

เมื่อรัฐบาลมีนโยบายให้ดำเนินการแปลงสภาพรัฐวิสาหกิจใดเป็นบริษัท ตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542 แล้ว กระบวนการดำเนินการดังกล่าว จะเป็นลำดับดังต่อไปนี้

กระบวนการแปลงรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัท

เมื่อมีการกำหนดนโยบายให้มีการแปลงสภาพรัฐวิสาหกิจใดเป็นบริษัท โดยวิธีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นตามพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542 แล้ว ซึ่งโดยทั่วไปจะเป็นไปโดยคณะรัฐมนตรี ตามคำแนะนำและความเห็นของ “คณะกรรมการกำกับนโยบายด้านรัฐวิสาหกิจ” กระบวนการแปลงสภาพรัฐวิสาหกิจตาม พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ.2542 ก็จะเริ่มขึ้น³

1) รัฐวิสาหกิจใดที่จะแปลงสภาพเป็นบริษัทจะต้องทำแผนการแปลงสภาพเป็นบริษัท โดยแผนการแปลงสภาพเป็นบริษัทจะกำหนดวัตถุประสงค์และเหตุผลในการแปลงสภาพเป็นบริษัทรวมทั้งต้องจัดทำแผนการปรับองค์กรที่จะมีขึ้นเมื่อดำเนินการในรูปแบบของบริษัทแล้ว ซึ่งโดยทั่วไปก็ต้องกล่าวถึงการพัฒนาองค์กรภายใต้การแข่งขันในการประกอบกิจการของรัฐวิสาหกิจนั้นด้วย นอกจากนี้ ในแผนการแปลงเป็นบริษัท จะต้องกำหนดรายละเอียดด้วยว่าจะดำเนินการแปรรูปรัฐวิสาหกิจนั้นด้วยวิธีใด การเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นจะเปลี่ยนทั้งหมดหรือบางส่วน และบริษัทที่จัดตั้งนั้นจะเป็นบริษัทเดียวหรือหลายบริษัท กรณีที่มีการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นของหลาย

³ กรมบัญชีกลาง, สำนักรัฐวิสาหกิจและทรัพย์สินของรัฐ. (2543). พระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจ พ.ศ. 2542 และแนวทางปฏิบัติ.

บริษัทนั้นจะทำพร้อมกันหรือไม่ ถ้าไม่ทำพร้อมจะทำเมื่อใด ซึ่งเมื่อได้กำหนดสิ่งต่างๆเหล่านี้ไว้ชัดเจนแล้ว จึงนำเสนอเรื่องต่อกระทรวงเจ้าสังกัดพิจารณาต่อไป

2) กระทรวงเจ้าสังกัด ได้พิจารณาเพื่อเห็นชอบแนวทางการเพิ่มบทบาทภาคเอกชนในรัฐวิสาหกิจ โดยการแปลงทุนของรัฐวิสาหกิจเป็นหุ้นในรูปแบบของบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัดและเสนอต่อคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ ซึ่งแต่งตั้งขึ้นตามมาตรา 5 อันประกอบด้วย

(1) นายกรัฐมนตรี	ประธานกรรมการ
(2) รัฐมนตรีที่นายกรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่น้อยกว่า 15 คน	กรรมการ
(3) ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	กรรมการ
(4) เลขธิการคณะกรรมการกฤษฎีกา	กรรมการ
(5) เลขธิการคณะกรรมการพัฒนาการเศรษฐกิจ	กรรมการ

และสังคมแห่งชาติ

(6) ผู้ทรงคุณวุฒิซึ่งคณะรัฐมนตรีแต่งตั้งจำนวนไม่เกิน 6 คน	กรรมการ
(7) ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ

3) คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ พิจารณาหลักการและแนวทางการแปลงสภาพรัฐวิสาหกิจ เป็นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชนจำกัด ตามที่รัฐวิสาหกิจเสนอ

4) เมื่อคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจเห็นชอบหลักการ และแนวทางการแปลงสภาพรัฐวิสาหกิจ เสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อพิจารณาอนุมัติตามข้อ 3

5) คณะรัฐมนตรีอนุมัติหลักการให้แปลงสภาพรัฐวิสาหกิจ เป็นบริษัทจำกัด หรือบริษัทมหาชน จำกัด

6) คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทของรัฐวิสาหกิจตามมาตรา 16 ประกอบด้วย

(1) ปลัดกระทรวงเจ้าสังกัด	ประธานกรรมการ
(2) ปลัดกระทรวงการคลัง	กรรมการ
(3) ผู้อำนวยการสำนักงานประมาณ	กรรมการ
(4) อธิบดีกรมทะเบียนการค้า	กรรมการ
(5) ผู้อำนวยการสำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน	กรรมการ
(6) ผู้บริหารสูงสุดของรัฐวิสาหกิจ	กรรมการ
(7) ผู้แทนพนักงานของรัฐวิสาหกิจ	กรรมการ
(8) กรรมการผู้ทรงคุณวุฒิไม่เกิน 3 คน	กรรมการ

(แต่งตั้งจากผู้เชี่ยวชาญด้านการเงินและการบัญชีหรือในกิจการหรือการดำเนินการของ รัฐวิสาหกิจนั้น ด้านละ 1 คน)

(9) ผู้แทนกระทรวงการคลัง กรรมการและเลขานุการ

7) คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัท พิจารณาเสนอแนะรายละเอียดเกี่ยวกับบริษัท ที่จะจัดตั้งขึ้นตามแนวทางที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติในหลักการและแนวทางตามข้อ 5

โดยหน้าที่ของคณะกรรมการฯ จะต้องดำเนินการดังต่อไปนี้

(7.1) กำหนดกิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจส่วนที่จะ โอนให้แก่บริษัทที่จะจัดตั้งขึ้น และส่วนที่จะให้ตกเป็นของกระทรวงการคลัง ซึ่งหมายความรวมถึง ว่า รัฐวิสาหกิจจะต้องปรับปรุงระบบบัญชีงบดุลและงบกำไรขาดทุนที่เป็นราชการให้เป็นระบบ บัญชีที่ใช้และยอมรับกันโดยทั่วไป โดยแสดงสินทรัพย์ หนี้สิน รายรับ รายจ่าย ตลอดจนผล กำไรขาดทุน อีกทั้งจะต้องทำการแบ่งแยกบัญชีเพื่อระบุสินทรัพย์ที่จะทำการโอนไปยังบริษัท ดังนี้

(7.1.1) ในกรณีหนี้ที่จะโอนไปเป็นของบริษัทเป็นหนี้ที่กระทรวงการคลังค้ำประกันอยู่ แล้วให้มีการค้ำประกันหนี้นั้นต่อไป เพื่อให้บริษัทสามารถดำเนินงานได้อย่างต่อเนื่อง แต่อาจให้มีการ เก็บค่าธรรมเนียมการค้ำประกัน

(7.1.2) รัฐวิสาหกิจต้องรวบรวมหลักฐานหรือเอกสารที่แสดงกรรมสิทธิ์ในที่ดินไม่ว่า จะเป็นที่ดินที่รัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของหรือเป็นที่ราชพัสดุหรือเป็นที่ขององค์กรอื่นเนื่องจากวันที่จด ทะเบียน บริษัท ที่ดินที่รัฐวิสาหกิจเป็นเจ้าของจะถูกโอนไปเป็นกรรมสิทธิ์ของบริษัทที่จัดตั้งขึ้น สำหรับสิทธิการใช้ที่ราชพัสดุหรือสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน จะถูกเปลี่ยนเป็นสิทธิการเช่าแทน

(7.2) กำหนดพนักงานรัฐวิสาหกิจที่จะเป็นลูกจ้างของบริษัท โดยพนักงานที่โอนมา จากรัฐวิสาหกิจที่เปลี่ยนทุนเป็นหุ้นของบริษัท จะได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง และสิทธิประโยชน์ต่างๆ ไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่เดิม และให้ถือว่าเวลาทำงานของพนักงานในรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นเวลากการ ทำงานในบริษัทโดยไม่ถือว่ามีการเปลี่ยนสภาพจากรัฐวิสาหกิจเดิมเป็นบริษัทเป็นการเลิกจ้าง อีกทั้ง ให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพโอนไปกับบริษัทด้วย

(7.3) กำหนดทุนเรือนหุ้นหรือทุนทะเบียนการจัดตั้งบริษัท ดังนั้น จึงต้องมีการ พิจารณาว่าส่วนของทุนที่รัฐบาลเป็นเจ้าของนั้นเป็นจำนวนใด โดยหลักทุนที่จะนำมาจดทะเบียน จัดตั้งบริษัทอย่างน้อยต้องประกอบด้วย ทุนเมื่อเริ่มมีการก่อตั้งรัฐวิสาหกิจ ได้แก่ ทุนเดิม ฯลฯ และทุนที่ได้จากการเพิ่มทุน ได้แก่ ทุนจากเงินงบประมาณ ทุนที่ได้รับจากการบริจาค ฯลฯ ทั้งนี้ เมื่อมีการจดทะเบียนบริษัท ในตอนแรกกระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด

(7.4) กำหนดชื่อบริษัทว่าบริษัท.จำกัด หรือบริษัท.จำกัด (มหาชน) โดยจะต้อง ตรวจสอบรายชื่อที่ได้มีการจดทะเบียนไว้แล้วที่กรมพัฒนาธุรกิจการค้า

(7.5) กำหนดโครงสร้างการบริหารงานบริษัท รายชื่อกรรมการบริษัท และผู้สอบบัญชีวาระเริ่มแรกเนื่องจากการแปลงทุนของรัฐวิสาหกิจเป็นหุ้นของบริษัทที่จัดตั้งในขั้นแรกนั้น รัฐบาลจะเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด ผู้สอบบัญชีในวาระเริ่มแรก คือ สำนักงานตรวจเงินแผ่นดิน ส่วนการกำหนดโครงสร้างการบริหาร เพื่อให้บริษัทมีรูปแบบการดำเนินงานที่เหมาะสมและมีประสิทธิภาพในการแข่งขัน สำหรับรายชื่อกรรมการจะเป็นการพิจารณาจากผู้มีความรู้ความสามารถ ในด้านต่าง ๆ รวมถึงการดำเนินงานของธุรกิจนั้นๆ

(7.6) จัดทำหนังสือบริคณห์สนธิและข้อบังคับของบริษัท โดยพิจารณาให้เป็นไปตามที่กระทรวงพาณิชย์กำหนด หรือมีประเด็นใดที่ต้องเพิ่มเติม

(7.7) จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาตามมาตรา 26 โดยกำหนดอำนาจที่บริษัทรัฐวิสาหกิจจำเป็นจะต้องได้รับตามกฎหมายจัดตั้ง หรือกฎหมายอื่นต่อไป นอกจากนี้หากต้องการให้อำนาจนั้นเป็นของคณะกรรมการ ซึ่งเปรียบเหมือนกับองค์กรกำกับดูแลชั่วคราวก่อนที่จะมีการจัดตั้งเป็นการถาวรต่อไปก็ให้กำหนดไว้ในร่างพระราชกฤษฎีกานี้

(7.8) จัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดเงื่อนไขเวลาขุบเลิกรัฐวิสาหกิจ เฉพาะกรณีที่มีการโอนกิจการไปยังบริษัททั้งหมดแล้ว หากโอนกิจการบางส่วนไปเป็นบริษัทจะจัดทำร่างพระราชกฤษฎีกาเมื่อโอนกิจการสุดท้ายไปยังบริษัท

(7.9) จัดให้มีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนตามระเบียบคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจว่าด้วยการรับฟังความคิดเห็นของประชาชน ซึ่งอย่างน้อยต้องมีการรับฟังความคิดเห็นของประชาชนในเรื่อง ตามข้อ 7(1) ข้อ 7(2) ข้อ 7(7) ข้อ 7(8)

8) คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัทเสนอรายละเอียดเกี่ยวกับการจัดตั้งบริษัทตามข้อ 7 ให้กับคณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจ (มาตรา 21)

9) คณะกรรมการนโยบายทุนรัฐวิสาหกิจพิจารณารายละเอียด และเสนอความเห็นต่อคณะกรรมการในเรื่องต่างๆ เกี่ยวกับการเปลี่ยนทุนเป็นหุ้นและการจดทะเบียนจัดตั้งบริษัทตามที่คณะกรรมการเตรียมการจัดตั้งบริษัท เสนอ ตามข้อ 7 และเสนอความเห็นต่อคณะรัฐมนตรีเพื่อกำหนดให้รัฐมนตรีว่าการกระทรวงเจ้าสังกัดเป็นรัฐมนตรีที่จะกำกับดูแลในด้านนโยบายของบริษัท (ตามมาตรา 13 (3)) ทั้งนี้ การเสนอคณะรัฐมนตรีพิจารณาเป็นไปตามมาตรา 21 วรรคสอง

10) เมื่อคณะรัฐมนตรีพิจารณาอนุมัติให้เปลี่ยนทุนของรัฐวิสาหกิจเป็นหุ้น และจัดตั้งบริษัทแล้ว ให้นายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือนายทะเบียนตามพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 แล้วแต่กรณี จดทะเบียนให้กับรัฐวิสาหกิจเป็นบริษัทจำกัดหรือบริษัท.จำกัด (มหาชน) ตามรายละเอียดที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติตามข้อ 7 โดยพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ ได้กำหนดการดำเนินการสำหรับบริษัท ไว้ดังนี้

ได้รับการยกเว้นค่าธรรมเนียมในการจดทะเบียน (มาตรา 22 วรรคสอง)

ให้หุ้นของบริษัทที่จดทะเบียนดังกล่าวนี้เป็นหุ้นที่มีการชำระค่าหุ้นเต็มมูลค่าแล้วและให้กระทรวงการคลังเป็นผู้ถือหุ้นทั้งหมด (มาตรา 22 วรรคสาม)

การจดทะเบียนดังกล่าวไม่ต้องนำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ในส่วนที่เกี่ยวกับสภาพและการจัดตั้งบริษัทมาใช้บังคับ (มาตรา 22 วรรคสี่)

เมื่อจดทะเบียนบริษัทแล้วให้บริษัทฯ ดำเนินกิจการของบริษัทตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ หรือกฎหมายว่าด้วยบริษัทมหาชนจำกัด แล้วแต่กรณี ยกเว้นส่วนที่บัญญัติไว้ในพระราชบัญญัติทุนรัฐวิสาหกิจฯ และให้รายการต่างๆ เกี่ยวกับบริษัทที่ได้จดทะเบียนไว้มีผลบังคับใช้ต่อไป จนกว่าจะมีการแก้ไขเปลี่ยนแปลงเป็นอย่างอื่นตามกฎหมายว่าด้วยการนั้น (มาตรา 22 วรรคห้า)

ในระหว่างที่กระทรวงการคลังยังมีได้อोनหุ้นที่ถืออยู่ให้กับบุคคลอื่น มิให้นำบทบัญญัติตามประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์และพระราชบัญญัติบริษัทมหาชนจำกัด พ.ศ.2535 ในส่วนที่ว่าด้วยจำนวนผู้ถือหุ้น และจำนวนหุ้นที่ผู้ถือหุ้นแต่ละคนพึงถือไว้มาใช้บังคับ และให้ถือว่าความเห็นของกระทรวงการคลังอันเกี่ยวกับบริษัทนั้นเป็นมติของที่ประชุมใหญ่ผู้ถือหุ้น (มาตรา 23 วรรคหนึ่ง)

ดำเนินการนำความเห็นของกระทรวงการคลังที่แจ้งไปยังนายทะเบียนหุ้นส่วนบริษัทหรือนายทะเบียนบริษัทมหาชนจำกัด ประกาศในราชกิจจานุเบกษา (มาตรา 23 วรรคสอง)

ในวันที่จดทะเบียนตั้งบริษัท ให้บรรดากิจการ สิทธิ หนี้ ความรับผิดชอบ และสินทรัพย์ของรัฐวิสาหกิจตามที่คณะรัฐมนตรีโอนุมัติโอนไปเป็นของบริษัท หรือของกระทรวงการคลังแล้วแต่กรณี (มาตรา 24 วรรคหนึ่ง)

กระทรวงการคลังยังคงค้ำประกันหนี้ของรัฐวิสาหกิจที่โอนไปเป็นของบริษัทต่อไป โดยกระทรวงการคลังอาจเรียกเก็บค่าธรรมเนียมการค้ำประกันก็ได้ หรืออาจมีการตกลงกับเจ้าหนี้ให้ลดหรือปลดเปลื้องภาระการค้ำประกันนั้น (มาตรา 24 วรรคสอง)

บริษัทยังคงมีสิทธิตามสัญญาเช่าที่ดินที่เป็นที่ราชพัสดุ หรือสาธารณะสมบัติของแผ่นดิน ซึ่งรัฐวิสาหกิจมีอยู่ในวันจดทะเบียนบริษัทต่อไป ส่วนสิทธิในการใช้ที่ราชพัสดุ หรือสาธารณะสมบัติของแผ่นดินที่รัฐวิสาหกิจมีอยู่ตามกฎหมายที่ราชพัสดุหรือกฎหมายอื่น ให้บริษัทมีสิทธิในการใช้ที่นั้นต่อไปตามเงื่อนไขเดิมแต่ต้องจ่ายค่าตอบแทนเป็นรายได้แผ่นดินตามที่กระทรวงการคลังกำหนด (มาตรา 24 วรรคสาม)

ในวันที่จดทะเบียนจัดตั้งบริษัท พนักงานของรัฐวิสาหกิจตามที่คณะรัฐมนตรีอนุมัติ โอนไปเป็นลูกจ้างของบริษัท โดยให้พนักงานได้รับเงินเดือน ค่าจ้าง และสิทธิประโยชน์ต่างๆ ไม่น้อยกว่าที่เคยได้รับอยู่เดิม และให้ถือเวลาการทำงานของพนักงานดังกล่าวในรัฐวิสาหกิจเป็นเวลาการทำงานในบริษัท โดยเมื่อเป็นการเลิกจ้าง (มาตรา 25)

ให้กองทุนสำรองเลี้ยงชีพสำหรับพนักงานของรัฐวิสาหกิจที่โอนมาเป็นพนักงานของบริษัทยังคงอยู่ต่อไป โดยให้บริษัทฯมีฐานะเป็นนายจ้างร่วมกับรัฐวิสาหกิจ (มาตรา 25 วรรคสาม)

11) รัฐวิสาหกิจที่ได้เปลี่ยนสินทรัพย์เป็นทุนหรือหุ้น และดำเนินการจัดตั้งเป็นบริษัท ที่องค์กรแล้ว คณะรัฐมนตรีจะดำเนินการตราพระราชกฤษฎีกาเพื่อกำหนดเงื่อนไขในการยกเลิกกฎหมายจัดตั้งรัฐวิสาหกิจนั้น ซึ่งกฎหมายจัดตั้งจะถูกยกเลิกตามเงื่อนไขที่กำหนดไว้ในพระราชกฤษฎีกาต่อไป